

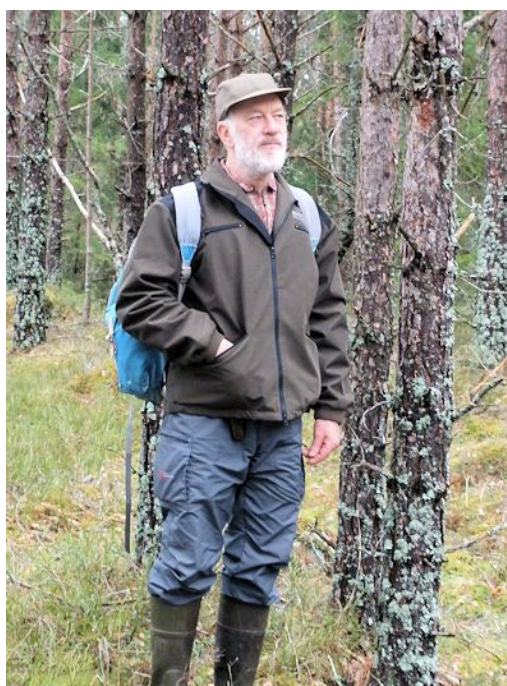
Vandring i Tintomaras spår.

Lördag 21/4 2012

När naturkännaren Bert Lindgren hälsade deltagarna välkomna till den fyrtiofjärde (44:e) Tintomaravandringen omnämnde han den nya litterära information som framkommit om Tintomaras tillkomst.

Som vanligt hade Sven Jonsson och Bert Lindgren rekognoserat och förberett årets vandring, men en skada gjorde att Sven Jonsson inte kunde följa med på dagens etapp utan hans plats som erfaren naturräv i kön övertog den erfarna nestorn i Tintomarasammanhang Frank Karlsson.

Lördagsetappen ägnades åt besök i **Fjällmossens naturreservat**.

Första etappmålet för dagen var "Pigans Plågosten". Förr stod lutande mot stenen en murken trädstam med vars hjälp den vettskrämde pigan kunde rädda sig upp undan sina farliga förföljare. Nu står där i dess ställe en nytillverkad stege så att nyfikna besökare kan komma upp på stenen och i fantasin få känslan av att vara uppmotad av en ilsken älgdjur eller svultna vargar.

Vid Honungsholmarna tog vandrarna sin första matrast. Honungsholmarna utgörs av ett stråk med orörd gammelskog som korsar mosskomplexet. Där finns ännu kvarvarande flera hundraåriga gamla träd, som visar hur Fjällmossens omgivningar förr i tiden sett ut. Honungsholmarna utgör därför själva hjärtat i reservatet.

En nyutmärkt stig följer reservatsgränsen från Honungsholmarna fram till det område på "Stora Holmen" som naturvårdsbrändes år 2010.

Mikael Burgman från Länsstyrelsen i Östergötland, som var ansvarig för detta bränningsprojekt guidade tantomaravandrarna genom området. Han kunde initiera del av den intresserade vandringsgruppen unika uppgifter från brandplatsen.

Många sällsynta brandberoende arter har visat sig i området. Det var framför allt olika brandgynnade skalbaggar, som invaderade området, men även specialiserade kärlväxter som t ex Brandnäva har blommat efter branden.

Den säregna lungmossan (*Marchantia latifolia*) med sina fantasifulla paraplyliknande honorgan växer i ovanligt stora bestånd inom det brända området.

Flera exemplar av den sällsynta fågeln Tretåig Hackspett har uppmärksammats i Fjällmosseservatet och Tintomaravandrarna upptäckte även en lappuggla där.

På väg från Stora Holmen visade Bert på en färsk stenmurkla på stigen, och nämnde vad man numera vet om dess giftighet.

På nybyggda spänger över de blötaste partierna får man en storslagen utsikt över Fjällmossens öppna mossvidder.

Öster om Stora Holmen kom man in på Sörmlandsleden, som man följde till skärmskyddet vid Lilla Göljen, där man tog en matpaus, och sedan vidare åter till startplatsen.

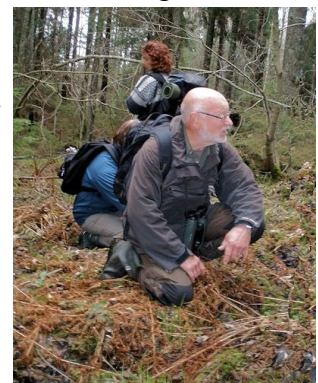
Vid länsgränsen på höjden ovanför skärmskyddet passerar S-leden genom ett stort "Stentorg" som en gång renspolats av Yoldiahavets strandvågor.

På stentorget växer nu glest enstaka gamla tallar vid vars rot signalarten Grovticka kan upptäckas. Från Stentorget har man en fin utsikt. Vid horisonten i söder kan man se toppen av "Långa Gran" sticka upp. Den växer i närheten av "Pigans Plågosten" som man tidigare under dagen besökte.

I bäckravinen vid utflödet från den artrika Rödmossen finns en forssträcka med rikligt av hasselknippen. Där blommar blåsippor och den näpna Gullpudran.

Den sista delen av lördagsetappen gick genom gamla hagmarker längs Vrångsjöns östra strand till en berghäll med vacker utsikt över sjön. Där byggdes nattlägret upp. På en timme var allt uppfört och klart för nattvilan.

Vandring i Tintomaras spår.

Söndag 22/4 2012

Som deltagare i Tintomaravandringen betyder det att man i en naturskön lägerplats får möjlighet att njuta av en övernattnings på granrisbädd intill en värmande brasa.

*På ställen där man sover blott en gång
Blir sömnen trygg och drömmen full av sång
Bryt upp, bryt upp, den nya dagen gryr
Oändligt är vårt stora äventyr.*

skrev Karin Boye. Så var det också för årets deltagare. Ett lätt nattregn hölls ute genom att brasan underhölls hela natten.

I gryningen bröts lägret och redan kl 8:00 var spåren av det utplånade och deltagarna redo för en ny äventyrlig dagsetapp.

Dessförinnan hade dock Mats Andersson gjort en egen tidig morgonpromenad för att hämta sin bil och upptäckte då en hökuggla vid hygget på andra sidan sjön. När dagens vandringsetapp avslutades på eftermiddagen stod det fullt av tubkikare med tillhörande skådare uppställda där.

Söndagsetappen började med en brant stigning till hållmarkstallskogen uppe på berget norr om nattlägret och vidare genom gamla fårbetesmarker till långmossens forna torvtäcker.

Öster därom består området delvis av lättgången äldre grandominerad skog. I detta område gjordes en sensationell upptäckt. Där fanns efter stigen ett bestånd med 3 st Kambräken (*Blechnum Spikant*). Kambräken är en i Sörmland och Östergötland mycket sällsynt växt. Bert sa då: ”Att vi nu här kunde stöta på en växtlokal för Kambräken är lika otroligt som att vi skulle möta en kamelö på vår vandring i dag”.

En kvart senare när gruppen passerade den gamla kulturbebyggelsen vid Billkärr tjoade en av deltagarna till; Ut ur ett stall klev en kamel fram. Efter denne kom ytterligare en kamel fram. Så en till och ytterligare en. Slutligen stod 4 nyfikna kameler och tittade på en grupp häpnadslagna Tintomaravandrare.

Från Billkärr följde vandrarna Sörmlandsleden österut. Öster om Eriksdal går Sörmlandsleden genom en riktigt vacker mossig ”Bauerskog”. Det är sådana upplevelserika skogar som genom det intensiva skogsbruket blir allt sällsyntare i vårt land. Nog borde vi i Sverige kunna ge kommande generationer möjlighet att få uppleva sådana fina miljöer. Än är det dock långt kvar innan beslutet att låta produktionsmål och miljömål få väga lika blir verklighet i skogsbruket.

Längre fram kom man till en gammal hållmarkstallskog, där ett naturvårdsavtal nyligen upprättats mellan markägaren och skogsstyrelsen. Man tror att människorna om 50 år har blivit mer miljömedvetna så att området då lättare kan få bli naturreservat.

Vid det nedanför liggande odlade slättområdet, där bäckarna från Västra Blacken letar sig ner mot Bråviken, stötte man även under söndagen på en lappuggla, som lät sig väl beskådas.

På en annan berghöjd, med gammal skog och rikligt av grova lågor, fanns en märklig anhopning av stora flyttblock där grävlingar huserade.

Söndagens etapp gick i ett område som i forntiden bestått av ett skärgårdslandskap med massor av holmar och skär, åtskilda av sund och vikar. Flera nu övergivna bosättningar passerades, vars kulturhistoria Bert initierat kunde berätta om.

Vandrarna som överraskats av: 1 hökuggla, 2 lappugglor 3 kambräken och 4 kameler var avslutningsvis mycket nöjda med helgens vandring.